

اداره مرکزی :

آقره ده ، معارف آمینلکی پانده کی دائرة

استانبول بوروسی :

استانبولده ، آقره جاده سنده ۸۷ نومروده
دائرة مخصوصه

حیات

قیامه رانما حیات ... دیار داهای هر حیات قاتلم

نسخه هر برده ۱۵ فرورده

سه لکی بوسته ایله ۷,۵ لیرا
(اجنبی مملکتلر ایچین ۷,۵ دولار)

ایوه واهلان ایشلری ایچین استانبول بوروسی
مراجعت ایدیلیر .

بازی ایشلرک مرجعی آقره مرکزدر .

صافی : ۷۴

آقره ، ۲۶ نیسان ، ۱۹۲۸

۳ نجی جلد

مصاحبه

بیاض زانباقلر مملکتنده

تعلیم و تربیه اعضاسندن علی حیدر بک افندی غریغوری پتروفک « بیاض زانباقلر مملکتنده » اسمنده کی اثرینی ترجمه ایتدی ، باصدیردی . بو اوافق کتابده بعض تدقیق و مشاهده لره خلق محبتنی آشیلماق ایستین موعظه لره برلشدیکنی کوروورسیکیز ؛ بو نوع اثرله جوق احتیاجز واردر . سنه لرجه دولتی قورتارمق ، مملکتی دشمن استیلا سندن ، خلقک فعالیتنه انکل اولان باغلردن قورتارمق ایچین اک بویوک مجادله یی یامش اولان بو کونکی نسله داهای هنوز یاباجنی ایشلرک باشلانغیچنده اولدیغنی دائماً خاطر لاتمغه مجبورز . بو اوافق رساله نك قیمتی بالخاصه بو نقطه ده در . اوزون مجادله لردن چیقان ملتدرده بعضاً یورغونلق کورولور ، بویله بر یورغونلق روحی قوتک ضعیفه دیکنه ، مفکوره لر پیشنده قوشاجق « قدرت » ک آزالدیغنه دلالت ایدر . بزم ایچین اک مهم تهلکه ودر . بوندن قورونمق ایچین ده هر زمان خلق قارشیسندنه وظیفه لریمزی اخطار ایله این اثرله احتیاج واردر ، حیدر بک ترجمه ایتدیکی کتاب کوزلری خلقه چورمک لزومنی اخطار ایله این خطابلردر .

الیمده اولسه حیدر پاشا - آقره آراسنده سیاحت ایله این هر یولچینک انه بو کتابی ویریر ، بو اثری اوقوتدیریرکن بر طرفندن ده جوارده طوپراق بیغینندن عبارت اولان کویله باقدیریردم . معلم اولسه یدم چوجوقلره بولوندیغم شهرک کنار سوقاقلرینی کزدیریرکن ، اولر ایچنده

قونوشولان سوزلری اولره تکرار لارکن ، یه ، ایچمه ، کینمه طرز لرینی کوسته ریرکن غریغوری پتروفک کتابندن صحیفه لر اوقوردم . قوماندان اولسه یدم ضابطا لریمک مجتمع بولوندیغی محفلره بو کتابک بعض صحیفه لرینی قوپه ایدر و آصاردم . فکرلرک عمل و حیات اوزرینه مؤثر اولدیغنه چوق قوتله ایناندیغم ایچین بو خطا بلردن نتیجه لر بکله ردم .

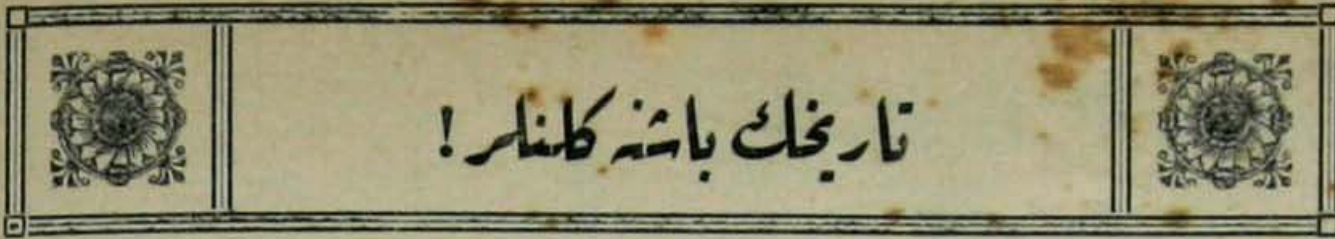
خلقک رفاهنی یالکیز اقتصادی محیطک کندیلکنندن انکشافنده بکله یتره حیرت ایدیورم . بو انکشافده ، یاپیلاجق فکر و قناعتلرک تأثیرینه اهمیت ویرمه یتره شاشیورم . زراعتک ایله ره منی هر کس ایسته یور ، فقط کویلی یه طوپراق له ، اقلیمه مجادله ایدر جک روح و تربیه یی ویرمزسه کز بوترقی یه سنه لرجه بیهوده یه انتظار ایدوب دورورسیکیز . قازانان بر خلق ایسته یورسیکیز . قازانمانک یولنی خلقک سوق طبیعی سندن ، بیلانمش اعتیادلردن ناصیل بکله یه بیلیرسکیز ؛ شو طوپراق بیغینندن عبارت کویلرک ، اورتاسندن چرکفلر آقان سوقاقلرک قالقمانسی صمیمی اولارق ارزو ایله یورسه کز بونلردن ایکره نن بر خلق کتله سی یاراتمق مجبور یئنده سیکیز . ایشته « بیاض زانباقلر مملکتنده » هیمزه بونی قوتله تلقین ایدیور . بویله بر تلقین اکر هر کسک روحنده قوتلی بر مفکوره او یاندیریرسه انقلابک استقبالدن بکله دیکی « مسعود خلق کتله سی » دوغاییلیر .

بو غایه یی یاپه جق متفکر لره ، بو اوغورده سز صدا سز چالیشاجق قهرمانلره احتیاج وار ،

بلکه بونوع متفکر لرک یازیلری بیله نن شیلری تکرار لامادن عبارت عدا یدیله جک ، بلکه بونوع قهرمانلری تزییف ایله یشر بولونا جق ، فقط تورکیا خلقنک بو حقیقی یاردیمچیلری کندی آبدلرینی کندیلری دیکرک دنیا دن کیتمش اولاجقلردر .

« بیاض زانباقلر مملکتنده » یالکیز وعظ و نصیحتدن عبارت دکلدر . « بیک بر باناقلق مملکتنک » ناصیل بر سعیه « بیاض زانباقلر » مملکتنه تحویل ایدر بیلدیکنی بزه کوسته ریور . بر خلق مرشدی « سنلمان » ک ، بر کوی دو قورینک ، خلق آراسندن یتیشن بر رچل قرالنک یاپدقلرینی خاطر لاتیبور . روحلر اوزرنده ایشله مه نك ناصیل انسانلر یارانا بیله جکنی آکلاییبور . اثرک اک کوزل صحیفه لرندن بری ده قیشلارک ناصیل بر خلق مکتبی اولدیغنی تصویر ایدن صحیفه لردر . بو صحیفه لر بزم ایچین باشند اشاغی بر پروغرامدر . کویلرینک اونده برنده معلم و مکتبی اولمایان بر مملکتده یز ، بر طاقم کویلرده داهای سنه لرجه معلم بولوندیرمق امکاتی الده ایدر مه جکیز . اونک ایچین کویلریمزک اکثریسی ایلک و حقیقی تربیه سنی قیشلاده آلا جقدر . فینلرک قیشلارینه صوقدقلری روح عیناً بزم امللریمزی ده خلاصه ایدیور ، پتروف کنج فین ضابطا لرینک اغزندن شوسوزلری سویله تیور :

« بزم یکی ملی اردومز روحاً یگی ، اعتیادلری اعتباریله یگی ، خدمت عسکریه لرینک نتیجه لری

ادبی مصاحبه

اعتباریه یلی اولمایدن ... نقر بنم داها آز تحصیل برقرارده شمدر . وطن آنه اونی تعلیم و تربیه ایدیلک اوزره قیشلایه کونده رمشدر . نقر ترخیص ایدیلدکن صوگرا وطن آنه ضابطره صوراجقدر :

— کیملری نه صورتله حاضر لادیکن باقلم؟ سزک اللریکنزه تودیع ایتدیکم یوزیکلرجه خام کنجلی نه صورتله ییتدیردیکز؟ ضابط نقرک یالکز قارده شی ، یالکز اغابکیسی دکدر . ضابط نقرک معلمدر . ضابط اونک احوال صحیه سندن مسئولدر . نقرک دماغی ضابطک الله ویریلشدر . اونک ذهنک آچیلما سندن و ترقیات فکریه سندن مسئولدر . ضابطک الله نقرک قلبی مودوعدر . او نقرلرده صاعلام بر سجیه حصوله کتیره جک ، اونلره وجدان ته میزلیکی ، آداب معاشرتی ، انسانلره قارشی معاملیهی اوکره نه جک ، اونلره وطن محبتی تلقین ایلیه جکدر .

بوسطرلر باشدن باشه بر پروغرامدر . غریغوری پتروف صنفلر یاراتمق ، هر صنفی دیگرینک استثمارینه الت یایمق صورتیه مملکتی ترقی ایتدیرمک وهمنی قالدیرمق ایسته یور ، هر فردی دیگرینه قوتله ربط ایلیه یه ، کویلیسیله شهرلیسی ، طالیله ده آز بیله نی عینی حس دویان انسانلردن ترکب ایدن بر « جمعیت » مفکوره سنی نشر ایلیه یور . یوکه نلر و اوکره نلر قدرت لرینی خلقه مدیون اولدینی و کندیلرنده اولان قوت و مزیتلری اونلر ایچین صرف ایله مک مجبوریتنده بولوندینی فکرینک قدرت واصلتینی آ کلاتمغه چالیشیور .

کتابی او قویوب ییتیردکن صوگرا اطرافده کی طوپراق کویلر بیقیلیور ، هر ایشی آنجاق آ لای ایچین ، آنجاق کوکلی اکاندیرمک ایچین بحث ایله بن آتشمز خود کام روحلری انکز دن کیدیور ، یالکز خلق محبتی ، خلق عشقنی دویویورسیکز . او وقت « بیاض زانباقلر مملکتی » نه اولدینی آ کلا یورسیکز .

محمد امین

تاریخك باشه كلنلر!

هر ییلکی منظومه سنی فکر و نظر ساحه سندن نفع و عمل یولنه سوق ایتک ، بوکونی ایضاح و یاریشی کشف ایلمک کی مهم حیاتی مسئله لرله اوغراشان . هایدی سلیمان نظیف کاری بر ترکیب قوللانام : - تاریخ کریزان عصر دن بک دکرلی بر ذات برکون ، ادبیات تاریخنه دائر یازدینم یازیلره تعریفاً بکا : — بو هافتا یینه مزاردن کیمی چیقاریور سکر! کی انسانى جدأ بیج و نابه دوشوره جک ، محله مصروف بک نکته لی برسؤال صورمشدی . بن ، هر کسی لال و ابکم بر افاق بومهم سؤالک اوکنده او قادار سیقیدم ، او قادار شاشیردم که ، هیچ بر مناسبتی اولادینی حالدده صرف بر جواب و برمش اولق اوزره : — طالع غریبدر ، کیمیسی موضوعنی مزاردن چیقاریور ، کیمیسی مزاره کومه ر!

دیدم ، دیدم اما بو بی سرو بن لافدن ده اکز یاده کندم اوتاندم ! ذاتاً آرا صیرا فرقه واریر کی اولویورم : یاشم ایله ده کجه جدی ، اهمیتلی - رحمتلی سلیمان نظیف ایله او قادار بیله ییزم باریشقی ده کیلیدی اما ایچون ییاحم بنه عتلمه بر ترکیب کلدی - مشبوع فکر و نظر موضوعلری قاورایاماز اولدم . وقتیه بزده دوغریدن دوغری به اولماسه بیله « بدیعیات » - مراق ساقه سیله فلسفه کتابلرینی قاریشدر ، اونلری شویله بویله آ کلاردم ! حالبوکه شیمدی ، باخصوص توز دیلزله کوزل تورکجه مزله - هیجری اجنبی کتابلردن وارسته قیلاجق - نفیس ، قیمتلی مقاله لر یازیلور ، بر قسمتی قابل ده کیل آ کلا یامیورم . بویازیلرک معنی دار اولدقربنه هیچ شبهه یوق ، دیمک اولویور که کنجکلکن اختیارله دوغرو کیدرکن بنده ، بنم دماغنده بر عارضه حاصل اولمش ؛ باخصوص تورکجه یازیلش فلسفه مقاله لریندن برشی آ کلا یامامق ایچون بوندن باشقا برسب اولماسه کرک !

برکت که ، هیچ اولمازه بو قابلیتسز لکمک فرقه واردم . آغیر ، جدی ، اهمیتلی و خاصه احکامی . موضوعلردن قاجینارقی تاریخ ایله و تاریخک کوجوک بر شعبه سیله اوغراشمغه باشلام . کرچه بو زحمتسز بر ایش ده کیل . آرادینی اهمیتسز بر « وثیقه » بی بولق ایچون انسان بعضاً کونلرینی ده کیل ، هافتالرینی ، آیلرینی هدر ایدیور . نه یابیم که ماصا باشنده و یاریم ساعت ظرفنده حیاتی ، عملی ، نفع وشمولی حدود سز یازی یازمق اقتدار و اهلیتی بوزواللی عقیم و سقیم قلمه میسر اولامیور ! ایشک داهافناسی مقاله لریمک « شخصیلک » دن ، « انفسیلک » دن محروم اولوشیدر . بر تاریخ مقاله سنده محررک « بو واقعه بویله اولمالیدی » دیمه سنه ، یاخود « بویله اولسه یدی داها موافق اولوردی ! » حکمنی ویره رک ، فطرت و قدرته عقل اوکره سنه امکان یوق ؛ بالعکس

نه سولرسه « توشیق » ایتکه مجبوردر . تاریخچیلرک بویله آلی قولی باغلی دوروشلری و کیفارینه کوره لاف سوبله به ییشلری قادار آجی و مرحمه شایان برشی متصور میدر ؟ حالبوکه « نفیون » ک قلملری نه حر ، نه سر آزاد - برکله ایله - نه اورپرینال در! . علم الله ، شویله براوجلرینه ایلشیدی تا « نه رودوت » دن بری قافالری اشغال ایدن چوراق و قوراق تاریخی باچا و رایه چوبر برلر . هله « شوبه نهاره » کی ، « نورداو » کی تاریخ گریزلی ده اشهاده قالدقارلرسه بو باچا و رایه آله آلیناماز ایکره نج برشی اولور . شبهه سی اولانلر « آناطول فرانس » ک بر ایکی هافتا اولسکی حیات نسخه لریندن برنده ترجمه سی جیقان مقاله سنی او قوسون . ذاتاً تاریخله اوغراشانلرده بو حقیقتی ضمناً اعتراف ایدیورلر . بوتون بشری بیلکیلرده در حال عملی فایدالر و نتیجه لر آرایانلره قارشی بر آوروپالی مورخ « تاریخک منجی هیچ بر شیئه خدمت ایتمه مکدر . » دیور . واقعا بوسوز ، « تاریخی تدقیقلر » ده قطعاً اقتضا ایدیله سی ایجاب ایدن « آفاق اصول » ک اهمیتنی نامنه سوبله شمدر . معلومدر که تاریخ مسلکک اخلاقی « impartialité » بی طرفلق » اساسه مستندر . واقعه لرک تثبیت و ایضاحنده مورخک ، منسوب اولدینی دینه ، مملکتنه ، زمانه ، تابع اولدینی قناعت و مسلک کوره حرکت ایتمه سی اصلدر . « لوسپن » ک « مورخ ، وطنی اولیان بریابانجی مثابه سنده اولمایدن ، « فنه لون » ک : « مورخ ایچون زمان و مملکت یوقدر » ، « اوکوسته ن تهری » ک : « نک بر فکرک نفی نامنه تاریخ یازمامالیدر » دیشلری عینی مقصده منبدر . فقط مادامکه که تن توخومی لاپسی ، مثلاً بزم « اون ایکنجی عصر ادبیاتک مشهور سیلری » دن البته داها جوق حیاتی قیمتی حائز وینه البته داها جوق فایدالی در ، صوک صنعت داهیبی « روده ن » ی اغضاب ایدن نفع و عمل ذهنیتی ، تورک تاریخک شیمدی به قادار مهمل قالان هر صحیفه سنه بوندن صوکراده لاقید باقارسه مؤاحذه ایدیله من ! غافل « ته او فیل غونیه » ، مزارندن باشنی چیقاروب باقابلیسه ، وقتیه « میکل آنزه خار دال موجودینی کیم ترجیح ایدر ؟ » دیبه صور دینی سؤالک جوابی همان آ لیردی . هله « هر فنی کشفدن در حال یکی بر ما کنه اعمالنی ایسته ینلر دوشونمورلر که ، علم ، [حقیقت نامنه حقیقتی آرامق] خصلتی غایب ایتسه یدی ، مادی منفعت معقلری ، قولاندقلمی ما کنه لری آله ایتمه مش اولورلردی . « دیه ن عالم وقتیه استخفاف ایتدیکی ذهنیه قارشی بیلیم سوبله به جک سوز بولایلیری ایدی ؟

فقط شونکله متسی اولویورم که حیاتک ایجابلردن غافل اولانلر بندن و بنم کی یالکیز بو مملکت